

“In onze lagere school dragen we zorg voor alle kinderen”

Zorgvisie en Zorgplan Heilig Hart Heverlee

2018 - 2019

1. ZORGVISIE

*Het is **algemeen bekend**: de instap in de lagere school is niet gelijk voor alle kinderen. Al van in de kleuterschool merkt men grote verschillen in hun ontwikkeling. Sommigen zijn heel taalvaardig en kunnen moeiteloos starten met het leren lezen, schrijven en rekenen. Andere kinderen vertonen nog absoluut geen interesse voor deze schoolse vaardigheden of groeien op in een gezinscultuur die weinig aansluiting vertoont met die van de school. En toch starten al deze kinderen in de lagere school en zullen we hen moeten begeleiden en stimuleren, opdat ze op het einde van de rit de eindtermen bereiken.*

1.1. Onze visie

1.1.1. Welbevinden en betrokkenheid

Op de eerste plaats vinden wij het erg belangrijk dat de kinderen zich ‘goed’ en ‘betrokken’ voelen op onze school. Ook kinderen uit zwakkere sociale milieus of kinderen die thuis een andere cultuur en/of taal hebben, moeten zich van bij de start ‘geborgen’ voelen. Dat kan maar als we ook aandacht geven aan hun socio-emotionele ontwikkeling en we een veilig klasklimaat creëren.

1.1.2. De hulpvraag van elk kind staat centraal

Dat is echter niet voldoende. We willen ook meteen mogelijke hulpvragen onderkennen. Dat kan maar door een goede samenwerking met het gezin waar de kinderen opgroeien en een goede communicatie tussen de kleuterschool en de lagere school, tussen de opeenvolgende leerjaren en bij de overgang naar het secundair onderwijs. Ook alle andere partners (therapeuten, ...) die betrokken zijn bij de opvoeding en ontwikkeling van het kind zijn belangrijk binnen de samenwerking om het kind zo optimaal mogelijk te helpen in zijn algemene ontwikkeling en worden als partner gehoord.

1.1.3. Maximale ontplooiing van elk kind

Wij geloven in de goede opvolging van de totale ontwikkeling van elk kind om mogelijke ontwikkelings- en/ of leerachterstanden tijdig op te vangen. Centraal hierbij staat de klastitularis, die zich laat ondersteunen door een zorgteam en het VCLB. De klastitularis zorgt voor optimale leerkansen waarbij alle kinderen, ook zwakkere en meer getalenteerde leerlingen zich goed voelen. Wij zetten niet enkele in op de schoolse ontwikkeling maar hebben aandacht voor het volledige kind en zijn talenten.

Zorg dragen voor kinderen mag niet alleen gebeuren via remediëring, maar even belangrijk zijn de onderwijscontext, de keuze van leerinhouden, het didactisch handelen, de zorg voor socio-emotionele ontwikkeling én de samenwerking met de ouders en externe partners .

1.1.4. Scholing van het schoolteam

Alleen een schoolteam dat voldoende deskundigheid bezit inzake zorgvragen van kinderen is in staat om die hulpvragen te onderkennen en er adequaat op te reageren. De leerkrachten krijgen elk jaar de kans om verschillende bijscholingen te volgen. De directie bewaakt de diversiteit aan bijscholingen.

Een aantal bijscholingen is verplicht voor alle leden van het schoolteam en heeft tot doel om schoolbreed beleid en expertise aan te pakken en te ondersteunen.

Hiernaast wordt individueel professionaliseren aangemoedigd. Leerkrachten kiezen een bijscholing rekening houdend met de prioriteiten die het schoolteam vooropstelt en die vanuit hun specifieke onderwijsopdracht extra expertise oplevert.

De werkgroepen rond didactische en pedagogische vernieuwingen maken een essentieel deel uit van het professionaliseringsbeleid en het verspreiden van expertise onder het hele team. Ook de samenwerking met de voortgezette lerarenopleiding Buitengewoon Onderwijs (thans Banaba BuO) en andere onderwijspartners verruimt onze kijk op kinderen. Enkele jonge leerkrachten volgden deze extra opleiding.

Het besef dat we allemaal samen verantwoordelijk zijn voor de specifieke opvoedings- en onderwijsvragen van al onze kinderen is bij iedereen aanwezig.

1.1.5. De zorg op school

Aan de invulling van zorg op school wordt veel aandacht besteed. Meer informatie hierover vind je in het zorgplan van de lagere school. Dit schooljaar (2018-2019) hebben we, samen met het hele schoolteam gekozen voor een andere aanpak van de verdeling van de zorguren. De leerjaren waarvoor we dit schooljaar een klas minder inrichten in vergelijking met vorig schooljaar, hebben 18 LT zorg. De andere leerjaren hebben 8 LT zorg. Daarbovenop is er ook nog pluswerking, 1LT per leerjaar en de OKAN-werking. Voor de invulling van de zorguren hebben we de leerjaarteams autonomie gegeven om deze zo adequaat mogelijk en rendementsvol aan te wenden. Deze invulling is flexibel en ten alle tijde aanpasbaar aan de noden. Op deze manier hopen we dat de collega's eigenaarschap ervaren en in hun sterkte staan maar vooral dat dit allemaal ten goede komt aan de leerlingen.

Er wordt in vrijwel alle klassen aan zowel binnen- als buitenklasdifferentiatie en co-teaching gedaan. We baseren ons op de resultaten en analyses van de LVS-testen om een objectieve

kijk te hebben en zo differentiatie en remediëring optimaal in te zetten in klasdoorbrekende groepen. In het 2de en 3de leerjaar worden leerlingen die heel zwak scoorden op LVS (zone E) in het 2de trimester hertest met dezelfde test om vooruitgang na intensieve remediëring te kunnen meten (spelling).

In het kader van Gelijke Onderwijskansen en het M-decreet wordt op onze school erg ingezet op het verhogen van zelfstandigheid, zelfredzaamheid en het stimuleren van het probleemoplossend vermogen van alle leerlingen. Op basis van het zorgcontinuüm worden er in de school de principes uit de eerste drie fasen van het zorgcontinuüm sowieso geïmplementeerd voor alle leerlingen die daar behoefte aan hebben, ongeacht begeleiding door externen of reeds geleverde diagnostiek. Daarnaast worden hulpmiddelen voor alle leerlingen toegelaten die daar nood aan hebben, dit steeds in overleg met de leerkracht, de leerling, de ouders en het VCLB. Overleg tussen de leerkrachten van eenzelfde leerjaar en de zorgbegeleiders is essentieel om dit opzet te doen slagen. Samen wordt bekeken wat kan worden geremedieerd, voor welke leerlingen en met welke frequentie en voor welke duur.

1.1.6. Communicatie met ouders en externen

Ouders zijn in onze school volwaardige partners bij het bespreken van zorgvragen van hun kind. Van bij de start worden ouders betrokken bij het proces dat de school op gang zet voor kinderen met een zorgvraag. De ouders worden op drie vaste momenten doorheen het schooljaar uitgenodigd voor een oudercontacten waarin de ervaringen en bevindingen op school en de thuissituatie van het kind aan bod komen. Bij problemen kunnen er ook tussentijdse gesprekken worden georganiseerd. Samen met de ouders zoeken we indien nodig naar interne of externe hulp.

Op school kunnen we ook rekenen op de hulp van externe instanties voor kinderen met grotere zorg. Communicatie met deze instanties ligt ons ook nauw aan het hart.

Bij kinderen met meer zorg streven we naar een drietal overlegmomenten met klastitularis, zorgleerkracht, ouders, zorgverstreker(s), VCLB en zorgcoördinator per jaar. Deze overlegmomenten zijn vooral belangrijk voor het bepalen van de ondersteuningsnoden en het bespreken van de evolutie. Wanneer er echter tussendoor vragen zijn van een van de betrokken partners, wordt natuurlijk een extra overleg ingepland.

Ondersteuningsnetwerk (ONW): overleg met de ondersteuners verloopt eerst met zorgcoördinatoren, directie en VCLB. De ondersteuners werken klasondersteunend en afhankelijk van de ondersteuningsnood van specifieke leerlingen wordt ook ingezet op individuele begeleiding. Ook ouders worden hierbij betrokken en mogen hun hulpvragen formuleren.

2. ZORGPLAN 2018- 2019

2.1. Inleiding

Het zorgbeleid op school verloopt volgens het zorgcontinuüm, opgenomen in het zorgvademeccum van het VVKBAO. Het zorgteam begeleidt leerlingen, ouders en leerkrachten en overlegt met externen onder leiding van de zorgcoördinator. We maken gebruik van buitenschoolse hulp (VCLB), maar ook van de kennis binnen ons eigen team en de samenwerking binnen het ondersteuningsnetwerk Oost-Brabant.

Het digitaal platform “Questi” helpt ons de zorgvragen en maatregelen voor alle leerlingen in kaart te brengen, het ondersteunt het handelingsgericht werken.

In regelmatig overleg met externen en ouders spelen zorgcoördinator, VCLB- anker, klasmentor, zorgleerkracht, ouders, de directie en ook de leerling een belangrijke rol. Het principe van inclusie, waarbij we diversiteit aanvaarden en aanmoedigen in onze school wordt in alle klassen en de hele werking van de school uitgedragen.

2.2. Het zorgcontinuüm

We onderscheiden 4 fasen: brede basiszorg (fase 0)
verhoogde zorg (fase 1)
uitbreiding van zorg (fase 2)
doorverwijzing naar een school op maat (fase 3).

De fasen vloeien in elkaar over.

2.2.1. Fase 0: brede basiszorg (preventieve zorg)

Zorg met kwaliteitsonderwijs door iedere leerkracht
Optimale ontwikkelingskansen nastreven
School creëert krachtige leeromgeving
Proberen om problemen te voorkomen.
Verminderen van risicofactoren
Versterken van beschermende factoren
Eventueel begeleiding door pedagogische begeleider en/of VCLB

2.2.2. Fase 1: verhoogde zorg (blijft binnen de normale klascontext)

Het schoolteam beschikt over voldoende deskundigheid.
Ontwikkelingskansen en -stimulansen bieden
Bij voorkeur door klasleerkracht, ondersteund door zorgteam
Planmatige aanpak
Plannen, handelen en evalueren
Eventueel begeleiding door pedagogische begeleider en/of CLB

2.2.3. Fase 2: uitbreiding van zorg (speciale en bijzondere zorg: Inbreng van externen)

Nood aan bijkomende inzichten in onderwijsleersituatie

CLB-team betrekken bij individuele probleemanalyse

CLB richt zich op onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de individuele leerling.

Ook de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht en de ouders.

Deze info uit het leerlingendossier is het startpunt van de intakefase.

CLB neemt de regie op voor volgende zaken:

* Verloop van het traject

* Keuze van de interventies

* Conclusies

CLB coördineert de samenwerking met eventuele relevante externen.

CLB stemt de inbreng van externen maximaal af op de onderwijsbehoeften van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de ouders en leerkrachten.

Deze ondersteuning kan geboden worden door de ondersteuners van het Ondersteunings-Netwerk op school.

2.2.4. Fase 3: overstap naar een school op maat

2.3. De klastitularis(sen)

De klastitularis vervult een belangrijke taak in het verlenen van zorg aan alle leerlingen die aan hem/haar zijn toevertrouwd. De titularis staat in hoofd van zijn functie het dichtst bij de leerling en is dan ook de persoon die bijzondere noden of ondersteuningsbehoeften het snelst kan opmerken en aanpakken. Hij/zij moet zorgen voor een positief, veilig en rijk leerklimaat dat het betekenisvol leren in de hand werkt. Hij/zij zorgt voor een zinvolle en aangepaste ondersteuning. De leerkracht signaleert de zorgen over de ontwikkeling van kinderen in de klas aan de zorgleerkracht en de zorgcoördinator waarbij na overleg de nodige stappen worden gezet voor een begeleiding op maat. Het is dan ook evident dat een gedifferentieerde aanpak in de klas niet is weg te denken.

Dit kan gaan om differentiatie naar aanpak, inhoud (kwantitatief en kwalitatief), materialen (aangepaste werkschriften e.d.), tijd, instructie, hulpmiddelen...

In samenwerking met het zorgteam (zorgcoördinator, zorgleerkracht, leerkracht pluswerking, OKAN-leerkracht) worden differentiatiemogelijkheden besproken en geïmplementeerd voor leerlingen met een ondersteuningsnood in een bepaald facet van de ontwikkeling. In dit kader neemt ook de titularis deel aan overleg met ouders en/of externe partners om de hulpvraag te kaderen en ondersteunende maatregelen te bespreken en toe te lichten.

2.4. De zorgcoördinator

De zorgcoördinator coördineert de zorg binnen de lagere school. Zij bewaakt het overzicht van de leerlingendossiers, heeft contacten met ouders, VCLB, externe partners en zorgverstrekkers en natuurlijk klastitularissen en zorgleerkrachten om een globaal beeld te

krijgen van de leerlingen met hulpvragen en ondersteuningsnoden.

De zorgcoördinator bespreekt mogelijke hulp met titularissen en zorgleerkrachten. Wanneer de ondersteuning hulpmiddelen omvat of aanpassingen aan het programma (kwantitatief en kwalitatief), worden ouders en VCLB door de zorgco uitgenodigd om meer toelichting te geven over de ondersteuning zelf en wordt indien nodig om hun toestemming gevraagd.

De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor het opstellen van Sticordi-maatregelen (ook wel Redicodis genoemd). Deze worden opgesteld voor kinderen die reeds na diagnostiek een attestering hebben gekregen. Na opstellen van deze lijst wordt deze aan de ouders gegeven: zij hebben het recht zaken te schrappen die hen overbodig lijken of dingen toe te voegen die noodzakelijk zijn volgens hen. Indien er veel verschillen zijn worden deze in een door de coördinator georganiseerd gesprek besproken met ouders, klastitularis(sen) en zorgleerkracht vooraleer ze definitief in het digitaal leerlingvolgsysteem worden toegevoegd. Kinderen met nood aan bredere maatregelen die nog geen diagnostisch traject hebben doorlopen, krijgen eveneens maatregelen volgens hetzelfde principe, alleen wordt hier geen leer- of ontwikkelingsstoornis vermeld.

De zorgcoördinator regelt de MDO's (multidisciplinair overleg) met het CLB-anker en bespreekt hier de leerlingen waarrond titularissen en zorgleerkrachten zorgen hebben geformuleerd. De zorgco brengt echter zelf ook die leerlingen ter sprake waarvan hij/zij in hoofde van zijn functie belangrijke informatie heeft gekregen van externen (Jeugdpolitie, Jeugdrechtbank, Maatschappelijk Werk, ...). De zorgcoördinator is dus werkzaam op drie niveaus:

- Coördinatie van zorginitiatieven op het niveau van de school, in samenwerking met alle actoren die actief zijn in e zorg van de leerlingen van de school.
- Het ondersteunen van het concrete handelen van de leraren: coachen.
- Het ontplooiën van initiatieven die gericht zijn op het begeleiden van leerlingen: aanbrengen en ontwikkelen/aanpassen van ondersteunend materiaal, ...

De zorgcoördinator krijgt samen met het zorgteam de opdracht om mee de leraren te ondersteunen. Hij/zij neemt een actieve rol op.

Ons team bestaat in het schooljaar 2018 – 2019 uit 3 zorgcoördinatoren:

- Zorgcoördinator 1^e leerjaar (en kleuterschool): de overgang van de kleuterschool naar het 1^e leerjaar kan bewaakt worden door deze zorgcoördinator.
- Zorgcoördinator 3^e leerjaar
- Zorgcoördinator 2de, 4^e, 5^e, 6^e leerjaar

De zorgcoördinatoren gaan in overleg rond moeilijkere leerlingendossiers, doen overdracht van gegevens bij wissels van leerjaren, vragen elkaar om raad en leiden mee de vergaderingen van het uitgebreide zorgteam.

2.5. De zorgleerkracht

De zorgleerkracht maakt samen met de zorgcoördinator deel uit van het zorgteam van de lagere school. De zorguren in de verschillende leerjaren worden ingevuld door zorgleerkrachten in samenspraak met hun leerjaarteam.

De directie geeft aan de leerjarenteams een grote autonomie voor de invulling van deze uren. In de school wordt geopteerd om de zorguren zo te verdelen dat elke klas (28 in totaal) minstens 1 zorguur heeft per week. Voor de leerjaren die met hogere leerlingaantallen per klas worden geconfronteerd (in 2018-2019 leerjaren 1, 2 en 5) wordt het aantal zorguren verhoogd per leerjaar tot 18 uren te verdelen over de klassen per leerjaar. De schoolleiding moedigt co-teaching aan voor zowel ondersteuning als expertisedeling onder leerkrachten. Leerkrachten worden op deze manier ingezet op hun sterktes en talenten. Ook tijdens de lessen LO wordt co-teaching ingezet bij zwemmen en lichamelijke opvoeding.

Daarnaast is er ook de plusklaswerking waar kinderen met een hoog intelligentieprofiel en de capaciteit om zelfstandig 'gemiste' leerstof te verwerken, wekelijks onder begeleiding van een ervaren leerkracht projectmatig aan de slag gaan.

Voor anderstalige nieuwkomers (ATN) en gewezen anderstalige nieuwkomers (GAN) worden de door de overheid toegekende uren gegroepeerd zodat deze leerlingen afhankelijk van hun schoolse achtergrond tussen de 3 en 12 lesmomenten per week onderwijs op maat krijgen om zo snel mogelijk het gemeenschappelijk curriculum mee aan te kunnen.

Vanuit het beleid worden zorgleerkrachten ook met zorg gekozen: meestal zijn het leerkrachten met een bepaalde expertise of sterkte (anderstaligen, hoogbegaafden, ...) of leerkrachten met veel ervaring in een bepaald leerjaar. De zorgleerkrachten worden dan ook toegewezen aan een volledig leerjaar (4 of 5 klassen) om klasdoorbrekend werken mogelijk te maken en continuïteit te bevorderen.

Overleg tussen zorgleerkracht, zorgcoördinator en klastitularis is ontzettend belangrijk. De zorgleerkracht neemt deel aan een overleg (oudercontact, gesprekken met externen), hij of zij verwerkt mee de testresultaten van de LVS-testen. De zorgleerkracht gaat ook concreet aan de slag binnen de klas, samen met de klastitularis. Er wordt gericht gedifferentieerd naar onder of boven toe, er kunnen remediëringsgroepjes worden opgesteld op basis van LVS-resultaten of andere leerlingobservaties.

De zorgleerkracht kan ook bijkomende tests afnemen (AVI - DMT) indien dit voor ondersteuning op maat noodzakelijk is.

2.6. KIVA (anti-pestprogramma)

KiVa is het eerste wetenschappelijk onderbouwde antipestprogramma waarmee Vlaamse basisscholen, op weg gezet door professionele trainers, aan de slag kunnen gaan. KiVa heeft als doelstelling pestproblemen te voorkomen én aan te pakken en sluit aan bij de eindtermen van het lager onderwijs (bron: KiVa Belgium).

Wie pestsituaties wil voorkomen of doen stoppen, richt zich dus best tot de volledige groep. KiVa moedigt leerkrachten en leerlingen aan tot positief omgaan met elkaar en positieve

groepsvorming. Vooral de omstaanders krijgen een duw in de rug om hun verantwoordelijkheid op te nemen en ervoor te zorgen dat iedereen erbij hoort en niemand wordt uitgesloten of gepest. KiVa onderscheidt zich door sterk in te zetten op de kracht van de groep. Het programma zet sterk in op het voorkomen van pesten. Naast de trainingen voor de leerkrachten en een infoavond voor de ouders wordt ingezet op een uitgebreid lessen- en activiteitenpakket.

2.7. OKAN (Onthaal-Klas Anderstalige Nieuwkomers)

We opteren met de school voor instroom op leeftijd om de leerlingen zoveel mogelijk kansen te bieden te integreren met leeftijdsgenoten.

Uitzondering:

- anderstalige instromers in vijfde of zesde leerjaar zonder schoolse ervaring/opleiding worden bij leerlingen geplaatst van maximaal één jaar jonger. Dit biedt hen de kans om zeker twee volle schooljaren te kunnen genieten van meerdere uren onderwijs op maat (zowel taal als rekenen) voor ze georiënteerd moeten worden naar het secundair onderwijs.
- anderstalige instromers in het eerste leerjaar volgen het volledige programma van het eerste leerjaar. Ze komen naar de OKAN-klas voor woordenschatuitbreiding en spreken. Binnen de klas wordt taalondersteunend gewerkt tijdens de lessen aanvankelijk lezen en schrijven en rekenen en OW.

Het onthaalonderwijs zal de anderstalige nieuwkomer in staat moeten stellen op een efficiënte manier te functioneren in de klas, die in overeenstemming is met zijn leeftijd, als lerend individu en als lid van de klas/- schoolgemeenschap.

Het onthaalonderwijs ontwikkelt bij de anderstalige nieuwkomer de nodige taal- en andere vaardigheden om de leerboodschappen, die in de (toekomstige) klassen verstuurd worden, te kunnen begrijpen en om deel te kunnen nemen aan het sociale verkeer dat in de klas en op school plaatsgrijpt. Deze vaardigheden moeten de anderstalige nieuwkomers in staat stellen zich adequaat te integreren in onze samenleving.

OKAN-leerlingen hebben meer dan 2 jaar de tijd om zich deze vaardigheden eigen te maken (met uitzondering van instromers in vijfde of zesde leerjaar). Het is dan ook evident dat het verwerven van algoritmen en technieken, vaardigheden... in de verschillende leervakken tijdens deze periode belangrijker is dan het niveau van het talig begrip: wat leerinhouden betreft moeten deze kinderen de eindtermen namelijk halen net als hun klasgenootjes.

Leerplandoelstellingen zijn (zeker bij ATN) van minimale waarde, in tegenstelling tot de eindtermen, **die echter pas geëvalueerd worden aan het eind van het zesde leerjaar.**

De OKAN-leerkrachten hebben zich gespecialiseerd in onderwijs aan anderstaligen en ontwikkelen in samenspraak en samenwerking met de coördinator aangepaste plannings- en materialen voor alle instromers. De ATN en GAN worden ingedeeld in 5 verschillende groepen, rekening houdend met leeftijd én niveau. Leerlingen worden voor ATN-specifieke

leerinhouden geëvalueerd door de OKAN-leerkrachten. Zij voorzien ook aangepaste huiswerken en zowel mondelinge als schriftelijke toetsing van aangeleerde inhouden. Klasleerkrachten toetsen en evalueren de vakken die binnen de klas mee worden gevolgd, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met de talige component, ook bij wiskundig denken.

De vooruitgang in schoolse vaardigheden en de zelfstandige verwerking hiervan wordt als maatstaf voor positieve evolutie mee opgenomen. Dit wordt geëvalueerd door communicatie tussen klasleerkracht en OKAN-leerkracht.

Voor de vakken oriëntatie op de wereld en godsdienst wordt een schriftelijke verbale appreciatie verwacht door de klasleerkracht van deelname en inzet tijdens de lessen.

Welbevinden en sociale interactie worden in beide klasgroepen bewaakt en geëvalueerd.

2.8. Projectklas

Voor leerlingen die nood hebben aan meer uitdaging is er de projectklas. Leerlingen van eenzelfde leerjaar met een hoger IQ (diagnostiek) of leerlingen die door leerkrachten worden voorgedragen en een zekere normscore behalen op de Eduratio-test afgenomen door de projectleerkrachten aan het begin van het schooljaar, kunnen worden toegelaten tot de projectklas. Naast een hoge intelligentie is er echter een tweede en evenwaardige component noodzakelijk die aansluiten bij deze groep mogelijk maakt. De leerlingen in kwestie moeten namelijk in staat zijn om zelfstandig om het even welke leerinhoud te kunnen verwerken waarvan ze intussen in de eigen klas de eventuele instructie hebben gemist.

Er wordt gewerkt rond projecten en uitdagende thema's. De leerlingen komen wekelijks of tweewekelijks samen om zich te verdiepen in een thema. De leerkracht van de projectklas zorgt er ook voor dat deze leerlingen in de klas kunnen werken rond dit thema, zodat zij ook in de klas uitgedaagd worden tijdens momenten dat ze de leerstof niet hoeven te volgen of wanneer zij sneller klaar zijn met bepaalde leerstof. Er wordt met andere woorden materiaal aangereikt om te voldoen aan de specifieke noden van deze leerlingen.

De projecten die door de gespecialiseerde leerkrachten worden uitgewerkt en aangereikt overkoepelen zowel schoolse vaardigheden als vaardigheden en competenties met een domeinoverschrijdend karakter en sociale vaardigheden. Ook in de projectklassen wordt gestreefd naar de maximale ontwikkeling van het volledige kind (niet enkel hoofd).

2.9. De Doezelklas

De doe-het-zelfklas of Doezelklas is een klas waar een nagenoeg voltijdse job naartoe gaat. De meester is verantwoordelijk voor deze ateliers, werkt in samenspraak met de leerjaarteams projecten uit waarbij de kinderen in verschillende ateliers vaardigheden en competenties kunnen ontwikkelen die in de klas minder aan bod komen. In de Doezelklas ontdekken leerlingen die het met echte schoolse vakken als taal of wiskunde moeilijk hebben vaak talenten die een meerwaarde zijn voor hun zelfbeeld. Er wordt geleerd hoe veilig met

elektrisch materiaal moet worden omgegaan (boormachines, lijmpistolen, mixer, ...); de leerlingen leren en durven zich creatief te uiten; leerlingen leren omgaan met stappenplannen; leerlingen dragen zorg voor materialen en gereedschappen en leren samenwerken. De klasleerkracht begeleidt de eigen klas mee en ziet op deze manier hoe kinderen zich op een heel andere wijze kunnen tonen in deze ateliers. Talenten worden duidelijk benoemd, maar ook zaken die niet (goed) lukken worden besproken met het oog op groei, zelfontplooiing en sociale vaardigheden. Er zijn ook heel wat projectweken: in alle leerjaren van de school worden er trimestrieel projectweken gehouden rond een thema, al dan niet in samenspraak met de kinderen bepaald of samenvallend met een groter thema of extra-murosactiviteit. De kinderen werken hier samen aan en maken een voorstelling waar andere klassen, ouders, geïnteresseerden naar kunnen komen kijken. Kinderen zijn trots hun werken en opgedane kennis te kunnen tonen.

2.10. SES-lestijden

Het SES-beleid baseert zich op de Sociaal-Economische status van de gezinnen van de leerlingen. Het gaat om het vermijden van uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie en geeft daarom speciale aandacht aan kinderen uit kansarme(re) gezinnen. Dit aanbod vanuit de overheid zorgt ervoor dat alle leerlingen dezelfde mogelijkheden kunnen krijgen, door het toekennen van extra zorguren.

Onze school beschikt ook over een heel aantal SES-lestijden.

De kinderen van de hoogste graad worden actief betrokken bij het (sociaal) project van de Kast: ze organiseren mee de verhuis van al het materiaal voor de verschillende 'weggeefpleinen' die worden georganiseerd op school, ze krijgen in de klas een uitleg over het project door verantwoordelijken en helpen mee aan de inzamelactie in de kerstperiode. In verschillende klassen van de hoogste graad staan de leerlingen ook een deel van het klasbudget van de Sint af voor dit goede doel.

Kinderen uit gezinnen die worden ondersteund, krijgen regelmatig tassen mee met voeding of kledij. Dit gebeurt heel discreet door de directie van de school. Bij feesten zoals Kerstmis en Sinterklaas worden voor de kinderen pakketten samengesteld met speelgoed en eventueel ook gepaste kledij.

2.11. Sociale projecten

Vanuit de school worden naast het sociaal project van De Kast (zie ook 2.10) verschillende andere initiatieven genomen om kinderen (en hun gezinnen) met meer ondersteuningsnoden te ondersteunen.

Zo is er de buddywerking waarbij samen met Stad Leuven studenten worden ingezet om kinderen uit kansarme(re) en taalzwakke gezinnen op school te begeleiden. Deze werking vindt wekelijks plaats op dinsdag en donderdag. De studenten besteden tijd aan huiswerkbegeleiding en taalstimulatie door lezen en educatief spel, maar bouwen daarnaast

een vertrouwensband op met zowel het buddykind als het gezin errond.

Vanuit de school zijn de zorgcoördinatoren van kleuterschool en eerste graad ook erg begaan met het maken van 'vakantierugzakjes' voor deze doelgroep. Voor elke grote schoolvakantie (min. 2 weken) worden per kind/gezin rugzakjes samengesteld met educatief en taalrijk spel- en ontspanningsmateriaal. Luisterboeken, prentenboeken, werkblaadjes, knutselmateriaal, gezelschapsspellen en puzzels, hoorspelen en af en toe ook films worden in een speciaal daartoe gemaakt rugzakje samengesteld naar leeftijd en samenstelling van het gezin. Op deze manier wordt taal gestimuleerd en trachten we door spel en activiteiten thuis het vakantieverlies zoveel mogelijk te beperken en de kinderen een zinvolle en educatieve bezigheid te geven op de dagen dat er geen school is.

De school streeft er ook naar om ouders uit deze gezinnen actief bij de school te betrekken en indien mogelijk werk aan te bieden als middagtoezichter (basiskennis van het Nederlands is dan wel een vereiste).

Elke twee jaar wordt een wereldfeest gehouden waar de ouders worden uitgenodigd om hun land en cultuur voor te stellen aan de hele school en de gemeenschap rond de school. Dit vertaalt zich in een soort braderie waarin ouders met dezelfde nationaliteit of culturele achtergrond zich verenigen en een stand opbouwen waar ze meestal in hun typische klederdracht staan. Hier wordt eten en drinken gemaakt en aangeboden dat typisch is voor het land, maar daarnaast worden ook activiteiten georganiseerd die cultuurgebonden zijn (hennapatronen zetten, mandala's kleuren, Chinese kalligrafie, tai-Chi, djembé spelen, dansen aanleren, ...). Indien er ouders zijn die het financieel moeilijker hebben, worden ze gesponsord door de Kast om ingrediënten aan te kopen. Bezoekers van het Wereldfeest kunnen voor een laag bedrag een 'Reispas' kopen waarmee ze in verschillende landen kunnen genieten van wat is gemaakt of georganiseerd. De opbrengst van het Wereldfeest gaat (na aftrek onkosten standjes) naar de "Kast" en de sociale kas van de school die leerlingen uit gezinnen met lage SES financieel steunt voor schoolkosten.

Minder zichtbaar voor alle ouders, maar wel uitdrukkelijk in de visie en de werking van de school ingeplant, zijn de tussenkomsten van de school voor leerlingen uit kansarme milieus wat betreft materiële ondersteuning. Zo worden turn- en zwemzakken met sportmateriaal aan de kinderen gegeven, wordt voor een aantal gezinnen de warme maaltijd van de kinderen door de school betaald en worden speciale regelingen getroffen voor meerdaagse uitstappen, zowel op financieel als materieel gebied.

2.12. CLB

Er zijn twee ankerpersonen vanuit VCLB Leuven toegewezen aan onze school. Er wordt tweewekelijks overleg ingeroosterd door de zorgcoördinatoren met de CLB-ankers om leerlingen en hun ondersteuningsbehoeften op te volgen, naast de regelmatige gesprekken met ouders en externen.

De ankers van het VCLB zijn beschikbaar voor infoavonden voor de bekendmaking van het VCLB bij ouders.

Daarnaast geven de ankers op vraag uitleg op personeelsvergaderingen rond zorgcontinuüm

e.d.

Het VCLB ondersteunt de implementatie van het M-decreet en bespreekt mee de visie in de begeleiding en ondersteuning van elk kind. Het zorgcontinuüm wordt gehanteerd om de verantwoordelijkheden van school en VCLB te duiden. In samenwerking met ONWOB, stellen de ankers (gemotiveerde) verslagen op voor die leerlingen voor wie ondersteuning noodzakelijk is. Kinderen met vraag naar revalidatie tijdens de lestijden worden door het VCLB mee opgevolgd en indien opportuun wordt het verslag tot aanvraag doorgegeven en beslist door de directie van VCLB bij het begin van het schooljaar.

Het VCLB organiseert informatieavonden voor de ouders van kinderen van de vijfde en zesde klas. Hier krijgen ze info over de organisatie en structuur van secundaire scholen. In de klassen van het zesde leerjaar wordt informatie bezorgd over kiezen voor een richting in het secundair onderwijs. Vraaggestuurd (vraag ouders) wordt er ook individueel ondersteund in oriëntering en schoolkeuze.

Naast vraaggestuurde ondersteuning van ouders, leerlingen en school, is er ook de medische component waarbij de leerlingen worden opgevolgd m.b.t. preventieve gezondheidszorg door de dienst medisch schooltoezicht van het VCLB.

2.13. Ondersteuningsnetwerk Oost-Brabant (ONWOB)

Overleg met de ondersteuners verloopt eerst met zorgcoördinatoren, directie en VCLB. De school heeft de regie om kinderen met een bepaalde diagnostiek aan te melden voor (flexibele) ondersteuning tijdens de klasuren. Leerlingen met een attest en gemotiveerd verslag T3, T4, T7 en T9 worden via het ondersteuningsnetwerk Oost-Brabant (ONWOB) op school ondersteund. Daarnaast krijgt ook een aantal leerlingen met een verslag en een individueel begeleidingsplan (IBP) T3 ondersteuning van het ONWOB. Vanaf januari 2019 zullen ook deze leerlingen enkel nog ondersteuning kunnen krijgen indien hun ondersteuningsnoden kunnen worden aangetoond en hiervoor een gemotiveerd verslag is opgesteld door het VCLB.

De ondersteuners werken klasondersteunend en afhankelijk van de ondersteuningsnood van specifieke leerlingen wordt ook ingezet op individuele begeleiding. Ook ouders worden hierbij betrokken en mogen hun hulpvragen formuleren.

2.14. Questi

Questi is een digitaal platform waar scholen hun leerlingvolgsysteem kunnen onderbrengen. Alle informatie rond de ontwikkeling van elke individuele leerling wordt bij elkaar gezet, waardoor je als (zorg-)leerkracht een breed inzicht krijgt in de kinderen die aan je zijn toevertrouwd.

De informatie wordt onderverdeeld in rubrieken die we als school zelf hebben aangepast om een zo vlot mogelijk gebruik binnen onze schooleigen werking te faciliteren.

Naast algemene (en administratieve) leerlinggegevens, is er ruimte voorzien voor verslagen en bevindingen over het functioneren van elk kind. Het platform is gericht op het M-decreet met het zorgcontinuüm in beeld.

Daarnaast werden door de school sjablonen ontworpen om klasbesprekingen ter voorbereiding van MDO's te vereenvoudigen en overzichtelijk te maken. Ook overgangsgesprekken, oudergesprekken, overleg met ouders en/of externen e.d. werden in sjablonen gezet om door de jaren heen een uniform beeld te kunnen weergeven van het kind. Een tweede luik in dit platform zijn de resultaten en screeningsresultaten van de leerlingen. Verscheidene testen kunnen ingevoerd worden (LVS, Cito, AVI en DMT, LVS, SALTO, VLOT, ...). Op die manier heeft men van elk kind een historiek van testgegevens.

De administrators (directie) kunnen in overeenstemming met de GDPR (Privacy-wetgeving) rechten toekennen aan leerkrachten en externen. Elke klasleerkracht heeft toegang tot de informatie van leerlingen uit de eigen klasgroep. Zorgleerkrachten hebben toegang tot alle klassen waaraan ze zorg verlenen, zorgcoördinatoren hebben toegang tot alle groepen die relevant zijn voor hun werking.

Externe partners zoals de begeleiders van ONWOB kunnen 'kindrechten' krijgen, waarbij ze toegang hebben tot de dossiers van de kinderen die ze ondersteunen (maar niet van de hele klasgroepen). De CLB-ankers hebben toegang tot alle leerlingen maar volgen daarbij een deontologische overeenkomst i.v.m. de privacy.

2.15. Genormeerde testen

In alle klassen van de lagere school worden 2 keer per jaar genormeerde testen afgenomen voor spelling (LVS-VCLB 2006), wiskunde (LVS-VCLB 2015-2017), technisch lezen (CITO - nieuwe AVI) en bij uitbreiding DMT (lezen) voor leerlingen die een te lage score behaalden op de AVI.

De VLOT (vanaf 3de - 6de lj) en SALTO (1ste en 2de lj) worden afgenomen bij nieuwe leerlingen. Deze screening beoogt na te gaan wat het niveau van de leerling inzake de onderwijstaal is. Het is met andere woorden een beginsituatieanalyse van de leerling op basis waarvan verdere stappen ter ondersteuning van de leerling genomen kunnen worden. De screening niveau onderwijstaal wordt afgenomen van alle leerlingen die voor het eerst in het Nederlandstalig gewoon lager onderwijs naar school gaan. Het kan gaan om leerlingen die de overstap maken van het (gewoon- of buitengewoon) kleuteronderwijs naar het gewoon lager onderwijs, het kan ook gaan om kinderen die op latere leeftijd in het gewoon lager onderwijs instromen (bijv. leerlingen uit Wallonië, uit het buitenland). De taalscreening is een beginsituatieanalyse die moet aangeven of er nood is aan maatregelen m.b.t. de onderwijstaal. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven, probeert de school te voorzien in een taaltraject dat aansluit bij de beginsituatie en de specifieke noden van de betrokken leerling inzake de onderwijstaal.

In het vierde leerjaar worden de Interdiocesane Proeven (IDP) afgenomen in digitale vorm. In het zesde leerjaar werd t.e.m. schooljaar 2017-2018 de IDP afgenomen voor taal en

wiskunde. Vanaf schooljaar 2018-2019 wordt dat uitgebreid met OW (ZILL). Er wordt gestreefd naar een digitale afname van deze IDP's.

De klastitularissen nemen de tests af in hun klas en verbeteren deze (met zorg voor gestandaardiseerde afname en correctie). Analyse van de genormeerde testen gebeurt door zorgco's en zorgleerkrachten met als doel differentiatie en remediëring optimaal in te zetten in klasdoorbrekende groepen: leerlingen die een bepaalde basisvaardigheid of algoritme niet onder de knie hebben worden hiervoor bijgewerkt.

Leerlingen die uitzonderlijk sterke resultaten hebben krijgen anderzijds uitbreidings- of verdiepingsleerstof aangeboden in zelfstandig werk en worden besproken voor aansluiting bij de plusklaswerking. De leerhouding en mogelijkheid tot zelfstandig verwerken van de leerstof in de klas is ook een vereiste factor om aan deze plusklas deel te kunnen nemen.

In het 2de en 3de leerjaar worden IIn die heel zwak scoorden op LVS (zone E) in het 2de trimester hertest met dezelfde test om vooruitgang na intensieve remediëring te kunnen meten (spelling).

2.16. Brede basiszorg

Welke maatregelen worden in onze school als vanzelfsprekend ingezet in elke klas bij leerlingen met leermoeilijkheden of leerstoornissen:

STIMULEREN:

We spreken positieve (maar eerlijke) verwachtingen uit over de toekomst.

We leggen regelmatig de nadruk op de weg die de leerling heeft afgelegd (proces) en minder op het resultaat (product).

Het probleem wordt met de leerling besproken (indien de ouders dit goed vinden).

Het probleem van de leerling wordt in de klasgroep besproken (indien leerling en ouders dit goedkeuren).

We moedigen de leerling extra aan bij wat wel goed loopt, we tonen dat we het positieve ook opmerken.

We maken geregeld oogcontact en geven directe feedback.

We zorgen ervoor dat de leerling succeservaringen kan opdoen.

We bieden boeken en ander materiaal aan die boeien, aangepast aan het niveau.

De leerkracht beseft dat de problemen hardnekkig en ernstig zijn.

We laten alleen het strikt nodige materiaal op de bank liggen.

Positief zelfbeeld concreet aanpakken.

Op de hoogte zijn van het probleem van de leerling en er rekening mee willen houden.

De maatregelen in de klas bespreekbaar maken (indien de ouders en de leerling dit wensen).

Nagaan of de opdracht goed begrepen is.

Meedelen aan wie en hoe de leerling hulp kan vragen.

Rekening houden met verminderde concentratie.

Aanvaard dat de leerling veel vragen stelt.

Respecteer de behoefte aan routinematig en soms 'slaafs' gedrag.

Aanvaard dat de leerling een probleem heeft en toon begrip. Laat voelen dat je gelooft in de leerling.

Motiveer en leg nadruk op talenten.

Bevestig wanneer het enigszins kan, om het zelfbeeld positief te beïnvloeden.

Neem de leef- en interessewereld als uitgangspunt.

Laat merken dat mislukken mag, toon ook dat de leerkracht eens een fout maakt.

Laat het kind aanvaarden dat er grenzen zijn aan het eigen kunnen, dat het niet alles MOET kunnen.

Geef het kind verantwoordelijkheid over dingen die het goed kan.

In een nabespreking aandacht hebben voor het reflecteren op het eigen handelen.

COMPENSEREN:

We laten de leerling nooit als eerste een nieuw probleem oplossen.

Oprachten van een toets worden door de leerkracht voorgelezen.

De leerling krijgt extra tijd bij het maken van toetsen.

De leerling mag denkschema's gebruiken.

We bieden niet te veel oefeningen op 1 blad aan.

De leerling mag vooraan in de klas zitten.

We beperken het huiswerk.

Meer tijd voorzien voor grote taken/toetsen/examens.

Hulpmiddelen toelaten in de klas.

De leerling op een strategisch goede plaats zetten.

Ontwikkelingstempo van het kind respecteren.

Laat gebruik maken van hulpmiddelen: Laptop, rekenmachine, strategiekaarten enz.

Geef extra tijd.

Beperk de omvang van de taak.

Bied instructie stap voor stap aan.

Help het kind op weg, zodat het aan het begin van de taak geen faalervaringen heeft.

Gebruik geen tegenstrijdige communicatie, maar zeg wat je bedoelt en laat je mimiek daarmee overeenstemmen.

REMEDIËREN:

Extra effectieve leertijd geven.

Duidelijke aanbrenghing van deelvaardigheden.

Strategieën aanleren.

Klasoefeningen en huiswerk beperken tot de basisleerstof.

Gekende werkvormen aanbieden.

Bied instructie (verbaal) stap voor stap aan. Controleer begrip.

Maak verwachtingen expliciet en verbaal kenbaar.

Geef stappenplannen voor de diverse vakken.

Geef rust en structuur.

Zoek steeds naar het positieve in de uitvoering van het kind.

2.17. Sticordi (Redicodis)

Sticordi staat voor stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren. De maatregelen die worden genomen voor leerlingen die zich in zorgfase 1 of 2 bevinden worden in onze school opgetekend als sticordi-maatregelen (al dan niet met specifieke vermelding van een geattesteerde leer- of ontwikkelingsstoornis). Door deze maatregelen op te lijsten zorgen we voor transparantie naar het hele team, doorheen de verschillende schooljaren en eventuele schoolloopbaan van het kind. Sticordi-maatregelen worden bepaald door de zorgcoördinator in overleg met VCLB in eerste instantie, daarna ook met de ouders en voor de implementatie natuurlijk met de betrokken (zorg-)leerkrachten.

De betrokken partijen die met de leerling werken dienen deze maatregelen in acht te nemen. Ze worden opgenomen in het dossier van de leerling en gedigitaliseerd in het digitaal platform Questi van onze lagere school. De sticordi-maatregelen worden regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd na overleg (eerst met leerkrachten, dan met ouders) indien noodzakelijk. Op het einde van de lagere schoolcarrière kunnen deze maatregelen doorgegeven worden naar het secundair onderwijs.

Binnen onze schoolwerking is brede basiszorg een goed ingeburgerd en breed concept dat door alle leerkrachten wordt gedragen. Hulpmiddelen worden toegestaan indien de ondersteuningsnood duidelijk is, ongeacht of er een diagnostisch traject is afgelegd. Ouders worden steeds ingelicht over ingezette maatregelen en deze worden opgenomen in het leerlingdossier met een verantwoording (zie 2.15 brede basiszorg).

2.18. Leerstofaanpassingen

Voor sommige leerlingen is het niet altijd haalbaar het reguliere curriculum te volgen. Voor hen kunnen leerstofaanpassingen worden gedaan. Deze leerlingen kunnen dan gewoon blijven deel uit maken van de klas, maar volgen een apart traject voor een welbepaald vak (wiskunde, Frans, Nederlands of een combinatie). Dit kan inhouden dat de leerling een vak gaat volgen in een ander leerjaar (of OKAN) of dat de leerling gewoon in de klas blijft en zelfstandig werkt in een werkmap op maat van de leerling. Deze trajectaanpassing kan enkel gemaakt worden in overleg met de ouders en VCLB. Het impliceert meestal dat de leerling zal doorverwezen worden naar de B-stroom vanwege de beperking in leerinhouden die overstap naar de A-stroom te moeilijk maken vermits niet alle eindtermen werden behaald.

Of de mogelijkheid bestaat dat de leerling die leerstofaanpassingen genoot de eindtoetsen van het 6de leerjaar kan afleggen, wordt beslist door de klassenraad. De klassenraad beslist eveneens over de uitreiking van het attest basisonderwijs, zowel voor A-stroom als voor B-stroom met vermelding van behaalde eindtermen.

2.19. Overleg

We onderscheiden verscheidene vormen van overleg in onze school.

2.19.1. Klasbespreking - MDO

Klastitularissen maken tweemaal per jaar een klasscreening rond welbevinden en betrokkenheid. Bij zorgen rond 3 of meer focusitems op de screening vullen de klastitularissen een sjabloon in Questi aan zodat een duidelijk overzicht ontstaat van de noden en zorgen rond een kind en zijn ontwikkeling. Leerkrachten bereiden het klasoverleg grondig voor. Vanuit observaties, scores van welbevinden en betrokkenheid en testen gaan de klastitularis, zorgleerkracht en de zorgco na welke hulpvraag de kinderen hebben. (klasbespreking).

Later op het MDO worden deze zorgen door de zorgcoördinator met de CLB-medewerker besproken. Mogelijke acties die dan besproken of gepland zijn die de hulp aan kinderen met een ondersteuningsnood kunnen faciliteren, worden teruggekoppeld naar de klas en opgenomen in Questi.

2.19.2. ON – overleg

Voor leerlingen die recht hebben op ONWOB-begeleiding zijn er start- en evaluatiebesprekingen (max. 2x per jaar). De ON-begeleider zit samen met de leerkracht, het zorgteam, de ouders en eventuele externe partners om de begeleiding in kaart te brengen en de focus voor de ondersteuning te bepalen. Hulpvragen en acties worden besproken, alsook bijgesteld en geëvalueerd. Hierbij wordt steeds rekening gehouden met het welbevinden van de leerling.

2.19.3. CLB – overleg

Er is steeds ruimte voor overleg met CLB-medewerkers. Deze medewerkers zijn regelmatig aanwezig bij ons op school. Binnen de school overlegt het zorgteam ook met CLB om de werking op elkaar af te stemmen (zie 2.12).

2.19.4. Oudercontact

Contact met de ouders is enorm belangrijk. Zij zijn de ervaringsdeskundigen, zij kennen hun kind het best. Ouders moeten dus gezien worden als volwaardige partners binnen een zorgoverleg, binnen de school. Driemaal per jaar worden ouders uitgenodigd op een oudercontact. Hier worden het welbevinden, de betrokkenheid en de inhoudelijke prestaties besproken. Verder kunnen ouders steeds uitgenodigd worden voor een gesprek om specifieke onderwijsbehoeften te bespreken, om sticordi-maatregelen in kaart te brengen, om diagnostische resultaten te bespreken, ... Het CLB en externe hulpverleners kunnen dan ook betrokken worden.

Verder worden op school informatieavonden georganiseerd waarop alle ouders worden uitgenodigd.

2.19.5. Kindcontact

Naar aanleiding van een rapport kan de leerkracht een kindcontact houden met de leerling. De leerkracht bespreekt met de leerling het welbevinden, de betrokkenheid en de inhoudelijke prestaties. Maar, bij eventuele problemen kan de leerkracht al eerder een kindcontact houden. De zelfevaluaties die in vrijwel alle klassen regelmatig worden gehouden zijn een goede leidraad voor deze contacten.

2.19.6. Horizontaal overleg

Wekelijks zitten de leerkrachten van éénzelfde leerjaar of team samen. Leerkrachten wisselen thema's uit, maken inhoudelijke afspraken, leggen thema's vast, bespreken organisatorische zaken als uitstappen. Ze ondersteunen elkaar en kunnen bij elkaar te rade gaan voor de ondersteuning van leerlingen. Ook wordt de zorg binnen het leerjaar besproken en worden topics besproken om zorg te organiseren voor een zo breed mogelijke groep leerlingen.

2.19.7. Verticaal overleg (GloRia)

Van elk leerjaar zit er één afgevaardigde in het verticaal overleg, ook directie en zorgteam zijn aanwezig. Opmerkingen die leerjaren hebben of problemen die in een horizontaal overleg naar voor komen en die de hele school aanbelangen kunnen hier worden besproken. Nadien kan elke afgevaardigde op het horizontaal overleg van zijn leerjaar de oplossingen aanreiken of kunnen ze op het horizontaal overleg brainstormen over oplossingen. Er is dan een terugkoppeling op het verticaal overleg waar eventueel knopen kunnen worden doorgehakt. Bepaalde afspraken die in het zorgteam of directieteam worden afgesproken en die niet kunnen wachten tot een personeelsvergadering om te worden gecommuniceerd, kunnen hier ook al worden meegedeeld, zodat elke afgevaardigde de boodschap kan overbrengen naar zijn leerjaar.

2.19.8. Overgangsgesprekken

Aan het begin van een nieuw schooljaar vinden de overgangsgesprekken plaats. De leerkrachten wisselen informatie uit over leerlingen die de overstap maken naar een ander leerjaar. De betrokken leerkrachten zitten samen, bespreken welbevinden, betrokkenheid van leerlingen, alsook inhoudelijke prestaties. Belangrijke informatie uit de dossiers wordt doorgegeven, alsook eigen ervaringen. Verder kunnen tips naar aanpak en ondersteuning van welbepaalde leerlingen worden doorgegeven die aangegeven staan in Questi.

2.20. Overgangsmomenten

2.20.1. Derde kleuterklas -eerste leerjaar:

Vanuit de overgangsgesprekken eind augustus met de kleuterleidsters van de derde kleuterklas krijgt de leerkracht heel wat informatie over de kinderen. Soms worden risicokleuters al geobserveerd eind derde kleuterklas door de differentiatieleerkracht verbonden aan het eerste leerjaar.

In het eerste leerjaar wordt half september van alle kinderen de LVS-test wiskunde afgenomen. De leerkracht neemt de toetsen af en bespreekt de resultaten met de differentiatieleerkracht en de zorgbegeleider. Ook voor taal worden er heel snel groepjes gemaakt die extra ondersteuning krijgen. Hier baseert de leerkracht zich vooral op observaties tijdens de lesmomenten en de info die doorstroomt vanuit de kleuterschool. In oktober volgt er dan een bespreking met het CLB. Samen met de CLB- verantwoordelijke wordt er nagegaan welk antwoord we kunnen bieden op de hulpvraag van de leerkracht . Er wordt ook nagekeken of het advies vanuit de kleuterschool werd opgevolgd door de ouders. Meestal kunnen problemen nog binnen de klas opgelost worden door te differentiëren.

2.20.2. Overgang zesde leerjaar-secundair onderwijs

Elk kind dat de basisschool verlaat krijgt een Baso-fiche mee. De ouders kunnen de BaSo-fiche bezorgen bij de inschrijving in de secundaire school met het oog op een vlotte start en een eventuele voortzetting van de zorg die geboden werd in de lagere school in het belang van het kind.

Ter voorbereiding van het bepalen van de studiekeuze werken we in de zesde klas met de brochure van het CLB ' Op stap naar het secundair'. Daarnaast worden ook de ouders uitgenodigd op infosessies rond organisatie en keuzemogelijkheden van het secundair onderwijs.

De aanmeldingsprocedure wordt tijdig toegelicht aan de ouders. Voor ouders die niet goed Nederlands kennen of die niet thuis zijn in de digitale wereld, zetten directie en zorgco zich persoonlijk in om hen in deze procedure te begeleiden via computers op school zodat de aanmelding voor inschrijving procedureel correct verloopt en de kansen voor de kinderen dezelfde zijn als die van hun klasgenoten.

Er is begin juli ook contact tussen de zorgco en de leerlingbegeleider en graadcoördinator van het secundair om de overstap voor zorgkinderen zo vlot mogelijk te laten verlopen en informatie rond ondersteuningsnoden correct door te geven.